

Triaxomasia caprimulgella (Lepidoptera: Tineidae, Nemapogoninae), nieuw voor de Belgische fauna

Adriaan Peeters

Samenvatting. Op 24 juni 2012 werd een exemplaar van *Triaxomasia caprimulgella* Stainton, 1851 waargenomen op een boomstam in het domein "Vordenstein" te Schoten (provincie Antwerpen). Het dier werd alleen gefotografeerd en niet verzameld. Dit is de eerste waarneming van deze soort voor de Belgische fauna.

Abstract. *Triaxomasia caprimulgella* (Lepidoptera: Tineidae, Nemapogoninae), new for the Belgian fauna
On 24 June 2012 a specimen of *Triaxomasia caprimulgella* Stainton, 1851 was found sitting on a tree trunk during a daytime walk through "Vordenstein", a wooded park at Schoten (Belgium, province of Antwerpen). The specimen was neither collected nor moved, only some pictures were taken. This species was not observed in Belgium before.

Résumé. *Triaxomasia caprimulgella* (Lepidoptera: Tineidae, Nemapogoninae), espèce nouvelle pour la faune belge
Le 24 juin 2012, un exemplaire de *Triaxomasia caprimulgella* Stainton, 1851 fut observé posé sur un tronc d'arbre pendant une promenade au cours de la journée, dans le parc "Vordenstein" (Belgique, Province d'Anvers). L'exemplaire n'a jamais été capturé, seules des photos ont été prises. C'est la première fois que cette espèce est observée en Belgique.

Key words: *Triaxomasia caprimulgella* – faunistics – Belgium – first record.

Peeters, A.: Voorkempenlaan 40, B-2900 Schoten. peetersadriaan@gmail.com

Inleiding

Op 24 juni 2012 werd tijdens een zondagse wandeling door het park "Vordenstein" te Schoten (prov. Antwerpen) een onbekend nachtvlindertje zittend op de stam van een beuk (*Fagus sylvatica*) opgemerkt. Daar het onverstoord bleef zitten werd besloten enkel foto's te nemen zonder het beestje te beroeren (fig. 1). Bij thuiskomst bleek echter dat het wel eens een zeldzame soort uit de familie Tineidae kon wezen en dus werd Willy De Prins gecontacteerd. Gelukkig kon deze op basis van de foto's bevestigen dat het inderdaad *Triaxomasia caprimulgella* Stainton, 1851 betrof, een meevaller dus! Voor zover bekend is dit de eerste maal dat deze soort in België werd waargenomen. Een Nederlandse naam heeft het vlindertje echter al wel gekregen: Ivoorkroeskopje.

Uiterlijke kenmerken

Met een spanwijdte van 9–11 mm. behoort de soort tot de kleinere Tineidae. Herkenning is zoals gezegd tamelijk eenvoudig: door de drie costale en twee dorsale weinig met de verder donkere voorvleugels contrasterende vae, okerkleurige vlekken en okerkleurige kop is verwarring met andere Tineidae uitgesloten. Dikwijls zijn de eerste costale en eerste dorsale vlekken verbonden tot een dwarsband. De franje is eveneens weinig contrastrijk gekleurd met een lichte basis en een donkere rand (Pelham-Clinton 1985: 185).

Biologie

De larven zouden zich voornamelijk voeden met rottend hout (Emmet *et al.* 1988: 46). Voor Groot-Brittannië worden vermeld: beuk (*Fagus sylvatica*), eik (*Quercus* sp.) en iep (*Ulmus* sp.). Daarbuiten worden ook winterlinde (*Tilia cordata*) en noorse esdoorn

(*Acer platanoides*) bij naam genoemd (Bengtsson *et al.* 2008: 451).

Fig. 1. *Triaxomasia caprimulgella* Stainton, 1851. Schoten (Antwerpen), 24.vi.2012 (foto: A. Peeters).

De imago's worden dikwijls gevonden roerloos hangend in een spinnenweb in een holle boom of schuur zonder dat zij door de spinnen gestoord worden. Zowel Pelham-Clinton als Bengtsson leiden hieruit af dat de larven zich mogelijk eveneens te goed doen aan dode insecten in spinnenwebben. In de nabijheid van de vindplaats werd enkele dagen later inderdaad een vermolmd boom met bijhorende spinnenwebben aangetroffen. Deze boom werd

kortstondig nagekeken op eventuele nieuwe vondsten, echter zonder succes. De vliegtijd volgens de literatuur loopt van juni tot juli in het Verenigd Koninkrijk en van juli tot augustus in Scandinavië.

Verspreiding

Triaxomasia caprimulgella kan gevonden worden over het hele Europese grondgebied met meldingen uit Albanië, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Groot-Brittannië, Hongarije, Italië, Kroatië, Macedonië, Nederland, Noorwegen,

Oekraïne, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slowakije, Tsjechië, Zweden en Zwitserland (Gaedike 2012). Noordelijk is de verspreiding beperkt tot het zuiden van Noorwegen en Zweden (Bengtsson *et al.* 2008), ook uit Groot-Brittannië zijn enkel waarnemingen uit het Zuidoosten bekend (Pelham-Clinton 1985). De oostelijke grens ligt in Oekraïne, de zuidelijke in de landen aan de Middellandse Zee. Het betreft echter een over het hele verspreidingsgebied zelden waargenomen soort! Zo is zij bijvoorbeeld wel bekend van Portugal en Frankrijk maar niet van Spanje.

Bibliografie

- Bengtsson B. Å. *Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. Fjärilar: Käkmalar – säckspinnare. Lepidoptera: Micropterigidae-Psychidae*. — ArtDatabanken, Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU), Uppsala.
- Emmet A. M. (ed.) 1988. *A field guide to the smaller British lepidoptera. Second edition*. — Reprint 2010. Henry Ling Limited.
- Gaedike R. 2012. Fauna Europaea, Tineidae. — In: Karsholt O. & van Nieukerken E. J. (eds.) *Fauna Europaea: Lepidoptera, Moths*. Fauna Europaea version 2.5. — www.faunaeur.org (accessed 21 oktober 2012).
- Pelham-Clinton E. C. 1985. Tineidae. — In: Heath J. (ed.): *The Moths and Butterflies of Great Britain and Ireland. Volume 2. Cossidae – Heliodinidae*. — Harley Books, Great Horkesley, pp. 152–207.
-